

A C A D E M I A R O M Â N Ă

Comitetul Român pentru Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii

– Divizia de Istoria Științei –

STUDII ȘI COMUNICĂRI/DIS

Vol. XV/2022

Editura MEGA

STUDII ȘI COMUNICĂRI / DIS

Vol. XV / 2022

STUDII ȘI COMUNICĂRI/DIS

– publicație fondată de acad. Gleb Drăgan –

REDACȚIA:

Director: dr. Dumitru MURARIU

membru corespondent al Academiei Române

Consilier editorial: dr. Valentin MARIN

Redactor șef: Acad. Mihail-Viorel BĂDESCU

Redactor șef adjunct: dr. Tiberiu TĂNASE

Secretar de redacție: C.Ș. Mirela-Adriana ANGHELACHE

Colegiul de redacție: Viorela-Valentina DIMA, Edith-Mihaela DOBRESCU, Emilian M. DOBRESCU, Dan GÎJU, Emil HEDEȘIU, Marian MOȘNEAGU, Alba-Iulia-Catrinel POPESCU, Nicolae ROTAR, Narcis ZĂRNESCU.

Responsabilitatea asupra conținutului materialelor revine autorilor

Adresa redacției:

Calea Victoriei, nr. 125, camera 31, sectorul 1 București, cod 010071

Adresa web: <http://www.studii.crifst.ro>

Administrator pagină web: Andrei Lămureanu

ACADEMIA ROMÂNĂ
Comitetul Român pentru Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii
– Divizia de Istoria Științei –

STUDII ȘI COMUNICĂRI / DIS

Vol. XV / 2022

EDITURA MEGA
Cluj-Napoca, 2022

Revista este inclusă în baza de date internațională CEEOL

© Autorii, 2022

Responsabilitatea conținutului, interpretărilor și părerilor
exprimate în paginile revistei revine exclusiv autorilor.

ISSN 1844 – 9220
ISSN-L 1844 – 9220

Editura MEGA
Cluj-Napoca
e-mail: mega@edituramega.ro
www.edituramega.ro

*În memoria dlui col (r) dr. ist. Valentin MARIN,
cel care a însuflețit această revistă*

CUPRINS

157 DE LA NAȘTEREA LUI DRAGOMIR HURMUZESCU	
100 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI EDMOND NICOLAU	
150 DE ANI DE LA MOARTEA LUI ION HELIADE RĂDULESCU	

Filofteia REPEZ, Nicolae-Florin PRUNĂU	
Omagiu savantului român Dragomir Hurmuzescu.....	19
Stan PETRESCU	
Dragomir Hurmuzescu, remarcabil fizician, inventator, profesor și ctitor al radiofoniei românești.....	35
Eufrosina Otlăcan	
Edmond Nicolau, 100 de ani de la naștere.....	47
Eufrosina OTLĂCAN	
Ion Heliade Rădulescu, ctitor al Școlii românești.....	53

EVOCĂRI

Valentin-Stelian BĂDESCU	
Medici musceleni de altădată – Ovidiu Vlădescu, un medic al unor vremuri demult apuse.....	61
Curcă DUMITRU	
File din istoria Facultății de medicină veterinară din București. Partea a II-a: 100 de ani de la transformarea Școlii superioare de medicină veterinară în Facultatea de medicină veterinară, arondată între anii 1921 și 1948 Universității din București.....	99
Iorgu PETRESCU, Angela PETRESCU	
Grigore Antipa – Raportul prezentat în fața Academiei Române despre activitatea sa în timpul ocupației străine a Bucureștilor din Primul Război Mondial	145

Stan PETRESCU

Take Ionescu în diplomația și viața politică românească, la cumpăna dintre
secolul 19 și începutul secolului 20.....153

Daniela-Amby OSTAFE, Laura-Alexandra OSTAFE,
Laurențiu-Norocel OSTAFE

Academician Ana Vasilichia Aslan, inventatoarea produsului Gerovital H₃ –
Realizare de excepție în știința românească.....171

STUDII ȘI COMUNICĂRI

Mirela-Adriana ANGHELACHE

Scara Richter, celebra scară de măsurare a mărimii cutremurelor. Istoric și
descriere.....193

Emilian M. DOBRESCU, Edith Mihaela DOBRESCU

Influența COVID-19 asupra copiilor și tinerilor – Perspective ale
organizațiilor internaționale.....207

Ștefan GHEORGHE

Starea de drept și starea de fapt în România anilor 1944–1947. Considerații
privind schimbarea formei de guvernământ a României la începutul
regimului comunist.....215

Eugen SITEANU

Șapte secole de generare și regenerare a strategiei acțiunilor rapide227

Tiberiu TĂNASE

Puncte de vedere privind asasinarea marelui istoric român Nicolae Iorga,
membru al Academiei Române. Implicarea poliției legionare și a
Corpului Muncitoresc Legionar (CML) în asasinat.....237

Narcis ZĂRNESCU

Creierul, câteava procente epistemice. O foarte scurtă istorie a
neuroștiințelor. Excurs bibliografic.....249

PERSONALITĂȚI

Gabriela ANDREI, Mircea-Dragomir ANDREI

Dr. Carol Paul Karácsonyi la 80 de ani.....265

Ioan Codruț LUCINESCU

Mitiță Constantinescu, susținător constant al industrializării României în
perioada interbelică.....283

Marian Traian GOMOIU, Sanda MAICAN, Dumitru MURARIU

Două personalități ale biologiei românești – Profesorul Mihai Băcescu și
discipolul său, Marian-Traian Gomoiu.....295

Ioana PETCU, Andreea Florina RADU, Tiberiu TĂNASE

Aspecte mai puțin cunoscute din viața și activitatea lui Henri Coandă.....309

Alin M. OLĂRESCU

Nicolae P. Leonăchescu și Julius Natterer, două modele de organizare a
memoriei.....335

VARIA

Ionel Aurelian COTOBAN

Durustorum – Constantiniana Daphne, punte peste Dunăre – Cale a sfinților.....363

SEMNAL EDITORIAL, RECENZII

Mirela Adriana ANGHELACHE

Maria Boștenaru Dan (ed.): Heritage, Landscape and Restoration of
Historical Gardens (Patrimoniul, Peisajul și Restaurarea Grădinilor
Istorice).....373

Mirela-Adriana ANGHELACHE

Ioan Munteanu: „Stradele Brăilei”, „Stradele Brăilei II”, „Piața Traian –
kilometrul zero. Povestea unei străzi – Regala”377

Adrian BAVARU

Alexandru Ș. Bologa: Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Marină
„Grigore Antipa” Constanța – Repere.....383

Valentin-Stelian BĂDESCU

Mihail-Nicolae Stanca: Mihail Eminescu și adevărul Sfintei Scripturi, Vol. I
și II.....389

Alexandru Ș. BOLOGA

Tiberiu Tănase (coord.): Ovidiu Boureanu, Petru Ștețcu – Democrație vs.

Totalitarism (manual)395

IN MEMORIAM

Viorel BĂDESCU

Dr. Valentin Marin – o viață dedicată profesiei și Comitetului Român de

Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii.....401

Alin M. OLĂRESCU

Valentin Marin – Un militar de carieră și istoric în slujba Comitetului

Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii al Academiei Române.....417

Eugen SITEANU

Omagiu adus domnului dr. Valentin Marin.....427

Mărturii despre domnul dr. Valentin Marin.....431

DR. CAROL PAUL KARÁCSONYI

LA 80 DE ANI

Gabriela ANDREI¹, Mircea-Dragomir ANDREI²

arnold4386@yahoo.com; ammircea@yahoo.com

ABSTRACT: Born on January 14, 1942, in Gödöllő, Carol Paul Karácsonyi attended the Faculty of Biology-Geography, at the “Babeş-Bolyai” University of Cluj-Napoca, Class of 1964. In 1964–1969, he was a librarian at the Pedagogical Institute of Baia Mare and a teacher at the Petreşti General School; in 1969–1988 he was a museographer. He organized the permanent exhibition of Natural Sciences (at the Carei Museum) and laid the foundations of the Museum’s scientific collections. He described new taxa in the Romanian flora and new plant associations for science, organized and led the restoration works of the dendrological park in Carei, prepared the scientific documentation for the creation of new nature reserves in north-western Romania, participated in the elaboration of important ecological studies – over a hundred scientific papers and 21 books. In 2011, he obtained the title of Doctor in Biology, at the “Vasile Goldiş” Western University of Arad. He was a traveller on six continents, professional photographer, member of the National Geographic Society. He was awarded The “Emanoil Teodorescu” Award of the Romanian Academy in 1997 and the “Pro Urbe” Award of the Carei Municipality in 2010.

KEYWORDS: Dr. Carol Paul Karácsonyi, biologist, museographer, scientific explorer, the Carei Municipal Museum, the National Geographic Society.

Când un bun prieten ne-a povestit, relativ de curând, că firma sa lucrase la restaurarea clădirii Muzeului din Carei³, ne-am amintit deodată

¹ Membru asociat al Diviziei de Istoria Ştiinţei a Comitetului Român de Istoria şi Filozofia Ştiinţei şi Tehnicii al Academiei Române.

² Membru asociat al Diviziei de Istoria Ştiinţei a Comitetului Român de Istoria şi Filozofia Ştiinţei şi Tehnicii al Academiei Române.

³ Muzeul Municipiului Carei, astăzi muzeu judeţean, este situat în Piaţa 25 Octombrie nr. 1. Castelul în care se află Muzeul, în trecut reşedinţă a nobililor *Károlyi*, a fost construit la începutul secolului 19 şi refăcut între anii 1892–1894. Muzeul, înfiinţat sub numele de Muzeu Raional, devine muzeu oraşenesc în 1985 şi intră sub administraţia

de deplasarea noastră în teren, din 1985, în zona Satu Mare. Ajungând la Carei, am intrat în Parcul dendrologic și am rămas dintr-odată fără cuvinte, când în fața ochilor, la câțiva pași, se-nălța un castel ca din povești! N-o să uităm niciodată momentul acela! Era Muzeul orășenesc Carei. Am cunoscut atunci un om extraordinar, Carol Karácsonyi, un pasionat botanist și muzeograf, care ne-a condus prin Muzeu și ne-a povestit istoricul castelului și al Muzeului în acel castel. Eram de ceva ani muzeografi la „Grigore Antipa” și văzusem multe muzee din țară, dar cele șapte săli ale Muzeului din Carei ne-au creat o impresie profundă prin atmosfera fiecărei săli și prin modul în care erau prezentate exponatele. La realizarea tematicii și organizarea, pentru publicul larg, a expoziției permanente, precum și la înființarea colecțiilor științifice, la Secția de Științele Naturii de la Muzeul din Carei, Carol Karácsonyi avusese cea mai mare contribuție.

Excelent cunoscător al zonei Satu Mare și al zonelor limitrofe, pe care le cercetase de-a lungul anilor și își publicase rezultatele în numeroase lucrări științifice, Carol Karácsonyi ne-a însoțit la mai multe mlaștini, de unde urma să luăm probe. Între timp însă acestea fuseseră în mare parte secate și transformate în „terenuri agricole”. Ne-a explicat atunci cât de importantă era existența unor astfel de zone mlăștinoase, care se comportă ca un burete reținând excesul de apă și eliberându-l în caz de secetă. De aceea, prin desființarea lor, apa începuse să inunde pivnițele localnicilor din zonă. Am stat atunci mult de vorbă și despre Parcul dendrologic, despre organizarea și conducerea lucrărilor de refacere a parcului și despre îmbogățirea patrimoniului dendrologic prin introducerea a peste o sută de specii de arbori și arbuști, unele, adevărate rarități. Niciun moment nu am avut senzația că acel om extraordinar se lăuda cu realizările sale.

L-am reîntâlnit pe Karácsonyi, doi ani mai târziu, când a venit la Muzeul Antipa, cu ocazia unui contract de colaborare, pe vremea când muzeele puteau să reziste doar prin autofinanțare. Vechii colegi de la Muzeu, își amintesc și astăzi de deplasările în teren, de atunci, pe care le-au făcut împreună cu cercetătorul botanist de la Carei. Rodica Serafim, entomolog-coleopterolog, evocă acea perioadă: *Începând cu anii '80 Muzeul „Grigore Antipa” a demarat cercetarea pe bază de contracte cu diferite instituții. Unele dintre aceste contracte aveau ca scop studiul ecologic privind modalitățile de conservare a fondului genetic, în condițiile executării unor amenajări*

Complexului Muzeal Județean. Castelul *Károlyi* în care se află Muzeul Municipal Carei este declarat *monument istoric* (cod SM-II-m-A-05280.01) [8].

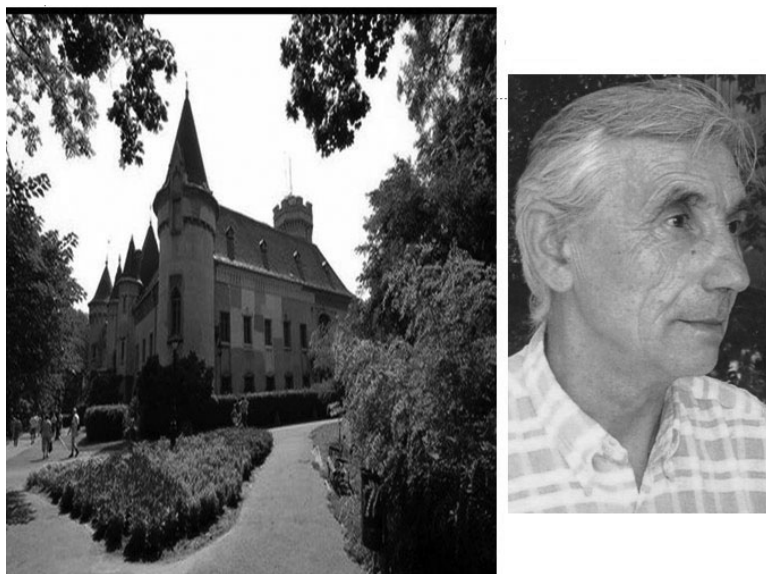

Fig. nr. 1 – Muzeul Municipal Carei, în castelul Károlyi; Dr. Carol Paul Karácsonyi, în 2013.

și îmbunătățiri funciare. Astfel de studii s-au desfășurat în diferite zone ale țării, printre care și în județul Satu Mare (Acâș – Foieni – Carei). Era nevoie de echipe complexe de zoologi, ecologi, geografi, botaniști. Cum Muzeul nostru nu avea botaniști, am apelat la ajutorul botanistului Karol Karácsonyi de la Muzeul de Științele Naturii din Carei. O alegere care s-a dovedit benefică. În perioada 1985–1987 am efectuat mai multe deplasări pe teren, în județul Satu Mare: Livada, Halmeu, Turu Lung Vii, Foieni, Cămârzana, Călinești Oaș ș.a. Mi-l amintesc pe colegul Karácsonyi, specialist consacrat la vremea aceea, ca pe un foarte bun cunoscător al locurilor și un excelent ghid, un om modest, calm, mereu dispus să ne dea din cunoștințele sale, să ne răspundă la toate întrebările pe care i le puneam. Îmi amintesc și de o seară petrecută cu întreaga echipă de la 'Antipa, la căsuța de vacanță a lui Karácsonyi, aflată undeva la marginea Careiului, în mijlocul naturii, unde umorul și buna dispoziție au reușit să ne remonteze după o zi obositoare. Karol Karácsonyi ne-a fost un ajutor de nădejde în realizarea obiectivelor proiectelor noastre.

Fig. nr. 2 – Călinești – Oaș, mai 1987. Împreună cu colegii muzeografi de la Muzeul Antipa (sus: Carol Karácsonyi și Nicolae Gâldean; jos: Corneliu Pârnu și Rodica Serafim.)

Mai târziu am aflat că a emigrat în Germania, împreună cu familia. După cum ne povestea de curând dr. Gavril Negrean, botanist de renume, pe care îl cunoaștem de mulți ani, pentru Carol Karácsonyi despărțirea de Muzeul din Carei și de locurile atât de dragi, pe care le studiasse mulți ani, fusese dramatică... *Ultimul telefon mi l-a dat din Gara Curtici, când pleca deja definitiv, cu familia, și...lăcrima....* Anii au trecut și într-una din zile, prin 2006, dr. Negrean ne-a dat vestea reîntoarcerii lui Karácsonyi. Și de atunci au trecut mulți ani! Dacă nu am fi aflat, absolut întâmplător, despre restaurarea clădirii Muzeului din Carei, nu ne-am fi hotărât pe loc să-l căutăm pe dr. Carol Karácsonyi, și să-i spunem că intenționăm să scriem un articol despre domnia sa. Bineînțeles că și-a amintit imediat de noi, de sfârșitul anilor '80, de vizita noastră la Carei și de colaborarea cu cercetătorii de la 'Antipa.

*

Carol Paul Karácsonyi s-a născut la 14 Ianuarie 1942, la Gödöllő, într-o familie originară din Județul Satu Mare. În Carei, învață la Școala Generală, apoi la Liceul nr. 2. Urmează Facultatea de Biologie-Geografie, la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, promoția 1964. Lucrarea sa de diplomă, intitulată „Micromicete parazite pe plante cultivate din

spațiile verzi ale orașului Carei” conținea cel puțin 10 noutăți pentru microflora României [5]. Încă de foarte tânăr, Carol Karácsonyi s-a simțit profund atașat de orașul Carei și de întreaga zonă, căreia i-a dedicat zeci de ani de cercetare.

Între anii 1964 și 1969 lucrează ca bibliotecar cu studii superioare la Institutul Pedagogic din Baia Mare, apoi ca profesor la Școala generală Petrești, din județul Satu Mare [5].

Din 1969 până în 1988, ca muzeograf, se dedică cu totul organizării și dezvoltării secției de Științele Naturii a Muzeului Orășenesc Carei. Pentru publicul vizitator, realizează expoziția permanentă a Muzeului, având tema-tica: *Aspecte din flora și fauna județului Satu Mare*. În același timp se preocupă și de formarea patrimoniului muzeal și pune bazele colecțiilor științifice ale Muzeului, reprezentate de cca 30.000 de piese, de mineralogie, paleontologie, zoologie (malacologie, entomologie, ornitologie, oologie etc.) și botanică (briofite, plante superioare). În urma a multe, foarte multe zile de cercetări floristice în teren, colectează un bogat material botanic din județul Satu Mare și zonele limitrofe, precum și din alte regiuni ale României (Carpați, Banat, Dobrogea). Herbarul de plante superioare cuprinde circa 18.000 de coli. Colectează, de asemenea, materiale de herbar pentru *Flora Romaniae Exiccata (Schedae)* Cluj-Napoca, pentru *Herbarium Mycologicum Romanicum* București, precum și pentru alte colecții din țară. O preocupare deosebită, ca muzeograf, a fost și aceea de colectare sau preparare a materialelor paleontologice (*Congerina pancici*, *Congerina subglobosa gigantea* ș.a.) și zoologice (*Somateria mollissima*, *Pandion haliaëtus* ș.a.), piese remarcabile din colecția Muzeului din Carei. [5] Printre alte realizări ale cercetătorului Karácsonyi se numără și identificarea unor taxoni noi pentru flora României (*Sida spinosa* L. – nouă pentru Europa, *Stipa crassiculmia* P. Smirn. subsp. *euranatolica* Martinovsky, *Panicum dichotomiflorum* Michx, *Gagea spathacea* (Hayne) Salisb. var. *transcarpatica* Domin) și identificarea de noi asociații vegetale pentru România (*Festuco vaginatae* – *Corynephorretum* Soó ex Aszód, *Sedo sexangulari* – *Allietum montani* Klika, *Carici* – *Calamagrostetum neglectae* Soó), precum și descrierea unor asociații vegetale noi pentru știință: *Serratulo tinctoriae* – *Sanguisorbetum officinalis*, *Dactylidi glomeratae* – *Geranietum palustris*, *Roso caninae* – *Rubetum canescentis* etc. [5].

Despre perioada de început, ca muzeograf la Muzeul din Carei, găsim câteva mărturii ale dr. Karácsonyi, într-un articol publicat de *Buletin de Carei*, din 24 martie 2012 [6].

Era o perioadă mai dificilă. (...). Când am venit aici, mi s-a spus să fac expoziții. Am umblat și am colectat tot felul de piese pentru a îmbogăți inventarul de la acea dată. Erau 169 de obiecte de inventar în 1969, iar acum sunt peste 30.000. Am colaborat cu Neța Iercoșan și Nemeti Ioan. Eram contabil, ghid, vânzător, biolog. Făceam de toate. (...). Am colectat tot felul de plante după ce, inițial, m-am documentat. Am trecut apoi la faza de presare a lor și apoi de conservare. Cele mai mari probleme le-am avut cu conservarea plantelor, din cauza „gândacului de muzeu” care pune în pericol toate piesele adunate. Pentru a le proteja, am confectionat o ladă din tablă, pe care am dezinfectat-o în interior cu sulf, o idee ce mi-a fost oferită de cunoștințele mele din domeniul viticol. (...). Aveam un salariu de mizerie, comunicam prin scrisori cu colegii din țară sau cu asociațiile și celelalte muzee. Nu era la început, nici măcar telefon. Dacă aș începe acum activitatea aș reuși să fac mult mai multe. Acum sunt alte posibilități. Atunci suportul material era firav, era mai greu cu deplasările, nu erau posibilități financiare. (...). În anii '80 s-a introdus sistemul de proiecte, fapt ce ne-a avantajat financiar. Eram deja mai cunoscut, iar când Muzeul Gr. Antipa din capitală căuta un botanist, colegii din București m-au recomandat pe mine și astfel am fost cooptat în câteva proiecte care au adus fonduri pentru Muzeul Carei, permițându-ne să ne descurcăm ulterior mai bine. (...). Colecția Oologică datează din '74 și a fost achiziționată de la o persoană din Valea lui Mihai, deoarece eu nu am dorit să colectez material care să pună în pericol speciile de păsări. Oricum și ce am colectat era din cuiburi părăsite. Aveam totuși nevoie și de o asemenea colecție pentru a întregi dotarea Muzeului și a putea organiza expoziții. Din același articol, din 2012, mai aflăm că «... până la identificarea spațiilor ce vor găzdui rezultatele din întreaga carieră de botanist a lui Karácsonyi Karol, toate aceste colecții se află depozitate într-una din sălile de la etajul al doilea, unde se menține o umiditate constantă de 14,5 %» [6].

Referindu-se la tinerețe, când încă din liceu făcuse sport de performanță, devenind apoi antrenor de handbal, într-o perioadă de glorie pentru sportul careian, Karácsonyi afirmă: *«A fost o perioadă frumoasă, în care toți făceau sport de plăcere deși posibilitățile financiare erau foarte reduse». (...). Și adaugă cu tristețe: Acum observ că tineretul nu are predilecție pentru activități în această direcție, adică nu e prea dispus să ia rucsacul în spinare și să plece să cerceteze, să caute și să observe. Tinerii mai bine stau la calculator sau în alte spații închise. (...). Consider că în societatea actuală accentul se pune prea mult pe partea financiară și nu e bine. Eu am fost și sus și jos, dar nu am făcut ceea ce am făcut, pentru bani. Nu banii au fost scopul meu în viață. Ar trebui*

să fim cât mai mulți cei care oferim un exemplu tinerilor de cum ar trebui să procedeze. Pasiunea nu este supusă banului [6].

Carol Karácsonyi a organizat și a condus lucrările de refacere a Parcului dendrologic, în care se află castelul *Károlyi*, sediul Muzeului Municipal Carei. Printre cele peste o sută de specii de arbori și arbuști, pe care le-a introdus, sunt și multe rarități în flora dendrologică cultivată a României, ca de pildă speciile genurilor *Aralia*, *Phellodendron*, *Securinea*, *Caragana* ș.a.[5].

Întocmirea documentației științifice pentru noi rezervații naturale din Nord-Vestul României: de pe nisipurile continentale ale Nirului (Urziceni, Foieni, Sanislău, Voivozi), respectiv „Lacul Vărgat” cu plaur de la Săcueni (documentație realizată în colaborare) a reprezentat o altă preocupare și realizare a dr. Karácsonyi, care a participat și la elaborarea unor studii ecologice (pe baza contractelor de cercetare) în județele Maramureș, Satu Mare și Bihor, în colaborare cu Institutul de Cercetări Biologice Cluj-Napoca și Muzeul „Grigore Antipa” din București, precum și cu Universitatea „Vasile Goldiș” din Arad (Filiala Satu Mare) [5].

Între anii 1988 și 2006, Carol Karácsonyi se află în Germania, lucrând ca angajat la diferite întreprinderi. În toată această perioadă a continuat colaborarea cu specialiștii din țară, studiind și publicând lucrări referitoare la flora și vegetația României.

În 1995 apare volumul „Flora și vegetația județului Satu Mare”, lucrare distinsă cu Premiul „Emanoil Teodorescu” al Academiei Române pe anul 1997. În *Introducere*, autorul Carol Karácsonyi scria: *Considerăm că studierea și cunoașterea florei și vegetației acestui teritoriu, al cărui covor vegetal trece prin transformări profunde, datorate factorilor antropici, răspunde unei necesități de mare actualitate, deoarece în etapa actuală schimbările asupra compoziției lor se succed foarte rapid. Sperăm că încercarea noastră de a prezenta bogăția și varietatea floristică a acestei zone nord-vestice a țării, fără să avem pretenția că am reușit să epuizăm problema, va trezi un interes în plus față de comorile naturii de aici, constituind doar un început în cercetarea biologică mai amplă a ținuturilor sătmărene. (...) Această lucrare a fost redactată în prima formă cu circa un deceniu în urmă. Acum refăcută și completată, apare cu sprijinul și sub îngrijirea conducerii Muzeului Județean Satu Mare. Sperăm să fie un îndrumător util tuturor celor care se interesează de tezaurul floristic al meleagurilor sătmărene* [2].

Fig. nr. 3 – „Flora și vegetația județului Satu Mare” (1995) – Lucrare distinsă cu Premiul „Emanoil Teodorescu” (1997); Diploma Academiei Române.

Din 2006 este pensionar, cadru universitar asociat la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” Arad, iar în 2011, la aceeași Universitate, obține titlul de doctor în biologie, cu teza: „Flora și vegetația Dealurilor Tășnadului și a colinelor marginale”, pe care o și publică în același an [4] .

Ca specialist botanist, are numeroase participări la simpozioane, conferințe și sesiuni științifice naționale și internaționale (Austria: *Illmitz*, 1992; *Linz*, 1994; *Cluj-Napoca*, 1997, Ungaria: *Pécs*, 2006; *Gödöllő*, 2012; *Budapesta*, 2017; Ucraina: *Beregovo*, 2015; Germania: *Gundelsheim*, 2016. Rezultatele unei munci de cercetare de mai bine de 50 de ani, au fost publicate de dr. Carol Karácsonyi în peste o sută de articole științifice (multe recenzate în reviste de specialitate de prestigiu, din străinătate) și în 21 de cărți (ca singur autor sau în colaborare).

O altă pasiune a domniei sale a fost, de-a lungul anilor, fotografia. Membru al Asociației *National Geographic Society*, Carol Paul Karácsonyi întocmește o colecție de cca 4000 de fotografii și diapozitive reprezentând imagini cu plante exotice de pe șase continente, care au constituit, de mai multe ori, tema unor expoziții temporare de mare succes. În urma călătoriilor sale pe șase continente, în 2007 a fost editată și prima carte din România despre flora tropicală a lumii, ilustrată cu fotografii autentice [3].

Fig. nr. 4 – „Din flora exotică a celor șase continente” (2007). Atlas – prima carte din România ilustrată cu fotografii originale din flora tropicală a Lumii.

În 2013, pe 11 iulie, dr. Karácsonyi donează cărțile sale Bibliotecii Județene Satu Mare. Cuvinte pline de entuziasm găsim în ziarul „Sătmăreanul” de la acea dată: *„Conservarea biodiversității și ocrotirea naturii”, „O istorie a cercetării florei pământului” sau „Flora și fauna Ecedei” sunt doar câteva dintre lucrările semnate de biologul și muzeograful dr. Carol Karácsonyi care azi, 11 iulie, au ajuns în patrimoniul Bibliotecii Județene Satu Mare. Omul de Știință a donat lucrările semnate de el pentru ca acestea să poată fi studiate de toți cei interesați de biodiversitatea județului nostru dar și de bogățiile naturii de pe întregul mapamond [7].*

Mereu prezent în sânul comunității, Carol Karácsonyi s-a bucurat întotdeauna de stima și prețuirea careienilor și nu numai. În 2010 a primit Premiul „Pro Urbe” al municipiului Carei. De-a lungul vremii, a ținut expuneri de popularizare a științei și a publicat, în presa județeană și centrală, unele articole de popularizare. Chiar și astăzi, după împlinirea frumoasei vârste de 80 de ani (pentru care îi urăm multă sănătate și un călduros „La Mulți Ani!”) este uneori solicitat să facă prezentări și să „ghideze” vizitatorii prin Parcul dendrologic. Oare cine ar putea să cunoască mai bine istoria Parcului și a Muzeului din Carei?! Spre regretul localnicilor și al turiștilor care au revenit la Carei după mulți ani, secția de Științe ale Naturii, nici astăzi, nu poate fi vizitată.

Fig. nr. 5 – Două dintre cărțile donate de dr. C. Karácsonyi, în 2013, Bibliotecii Județene Satu Mare. „Flora și vegetația Dealurilor Tășnadului și a colinelor marginale” – Teză de doctorat.

Fig. nr. 6 – Dr. Carol Karácsonyi în Parcul dendrologic al castelului Károlyi (Muzeul Municipal Carei), dând explicații unui grup de vizitatori, în ziua de 15 mai 2022.

*

Pentru realizarea acestui articol ne-am gândit să apelăm la cunoscutul botanist, dr. Gavril Aurel Negrean. Pe lângă o bibliografie completă Karácsonyi, pe care, din păcate, nu putem s-o inserăm aici decât parțial, dr. Negrean ne-a oferit și câteva amintiri și gânduri legate de prietenul și colaboratorul domniei sale, cu speranța că ele vor contribui la reliefaarea caracterului și preocupărilor acestuia. Despre cum s-au cunoscut cei doi botaniști, dr. Negrean povestește: *București. Carol Karácsonyi dădea examen pentru o promovare sau testare, n-are importanță. Examinatorul, Gheorghe Dihoru, după ce îl ascultă, întreabă: „Dar cine a mai lucrat pe acolo?” ...pauză... Gh. Dihoru îl întreabă dacă nu a auzit de Gavril Negrean. Karácsonyi tace și de data asta... Atunci, examinatorul îl îndrumă pe Karácsonyi către Institutul de Biologie. Eu tocmai căutam ceva într-un dulap cu plante. „Bună ziua!” și un tip înalt, brunet mi se prezintă... I-am spus că prin august voi merge acasă la părinți (comuna Dindești). Zis și făcut! Și de atunci am tot fost împreună pe teren, pe nisipuri, prin Valea Ierului, prin Țara Oașului, ba chiar a dorit să vadă și perla botanică a Dobrogei: Pădurea Hagieni. Am fost acolo împreună, vizitând și alte locuri cu mare bogăție floristică: Mangalia, Murfatlar, Pădurea Babadag, Delta Dunării etc. Din Introducerea la „Flora Câmpiei de Vest”, lucrare pe care cei doi o redactează în prezent, dr. Negrean ne-a oferit un fragment, în care îi prezintă pe autori: *Amândoi suntem pământeni, crescuți, educați pe aceste meleaguri. Cu realizări deosebite în domeniul botanicii și nu numai. Am iubit natura cu tot ce cuprinde dar mai ales plantele și ciupercile. Am colindat tot județul Satu Mare de la un capăt la altul și am publicat flora județului (Carol Karácsonyi) sau Cartea Roșie a plantelor vasculare din România (Gavril Negrean). Karácsonyi a vizitat 6 continente, o experiență unică în peisajul naturalistic de la noi. (...) Carol Karácsonyi a avut prilejul să compare flora de tip European cu cea a altor continente. Ambii cu lucrări în manuscris, în curs de finalizare. Și dr. Negrean evocă și alte momente plăcute în care s-a aflat alături de Carol Karácsonyi. Am condus împreună mai multe Méta-Ture (organizate de cei de la Institutul de Ecologie din Vácrátót), cea mai reușită fiind cea dintre Arad-Cheile Nerei, Baziaș, Minidelta Nerei (lansată sub acest nume de mine) – Băile Herculane – Valea Țesnei (unde i-am rugat pe colegii participanți să pună un picior pe stânga pârâiașului Țesna și celălalt picior, pe dreapta. Nimeni nu înțelegea de ce. Am fost toți fotografiați în această poziție, cu explicația mea: cu un picior ați fost în Imperiu iar cu celălalt, în Regatul României,**

deoarece aici a fost granița la un moment dat! Am mai vizitat Baia de Aramă, Podul Natural de la Ponoarele, Peștera Isverna, Mănăstirea Tismana și Hurez (de unde toți și-au cumpărat farfurii!), Cheile Oltețului etc., excursia încheindu-se, pentru noi, la Cetatea de la Hunedoara». «În străinătate am fost de mai multe ori împreună la sesiuni diverse cu susținerea unor lucrări, bine primite de participanți: La Linz, Vácrátót, Budapest, Debrecen etc.. Colaborarea dintre cei doi botaniști, în realizarea unor lucrări importante, e veche și se întinde pe mulți ani. Dr. Negrean își amintește: *La sugestia și cu ajutorul regretatului profesor Gavril Ardelean, am lucrat la flora, vegetația și mycobiota Sălajului, o lucrare care a apărut și la care Carol Karácsonyi are un aport consistent. Am vizitat tot județul Sălaj cu rezultate destul de interesante. În urmă cu vreun an, dr. Negrean ne mai dezvăluia un „secret” al prietenului său: „În ultimul timp este preocupat de istoricul tipografiei din Carei. Are deja adunate numeroase, interesante și inedite date. Va publica rezultatele”. Și chiar așa s-a întâmplat! Cartea, intitulată Două sute de ani de tipografie la Carei (A nagykárolyi nyomdászat kétszáz éve) a fost lansată pe 25 septembrie 2021, la Muzeul Municipal, într-una din frumoasele săli ale castelului Károlyi.*

După ce dr. Negrean ne înșiră domeniile de cercetare ale biologului Karácsonyi (botanică, taxonomie, corologie, floră, fitocenologie, sozologie, micologie, faună, ocrotirea naturii, arii protejate, istoria botanicii, faunistică etc.) și ne mai spune despre colaboratorul său că a realizat cel mai mare herbar din Vestul României, cu peste 20.000 de specimene, tot domnia sa este cel care ne povestește cum într-o zi Karácsonyi i-a spus: *Eu trebuia să fac conservatorul, dar până la urmă l-au trimis pe fratele meu...*⁴. Dr. Gavril Negrean, despre dr. Carol Karácsonyi, încheie cu următoarele cuvinte: *este un om foarte amabil, gata să te ajute la orice, dar mai ales un om de cultură cu care ai ce discuta.*

*

Căutând pe internet și alte date despre dr. Karácsonyi, am găsit un articol din 2019, al lui Voicu Bojan, un careian bun cunoscător al oamenilor și pasionat să aducă la lumină povești ale unor persoane care au însemnat ceva pentru comunitatea lor și nu numai... Reporterul nostru, întors după

⁴ Péter Karácsonyi (1940–2001) profesor de muzică, instrumentist și dirijor, precum și un strălucit pedagog, care a pregătit generații întregi de muzicieni, reuniți sub numele de „Castelanii”. A fost una dintre cele mai importante figuri ale culturii careiene moderne.

zece ani în orașul natal, l-a urmat pe dr. Karácsonyi, peste tot, „acasă, la primărie, în castel, la casa de vacanță, la mâncat de ciorbă în oraș sau pe dunele de nisip de la Foieni, în rezervație”. În puține cuvinte V. Bojan reușește să facă portretul botanistului ... *Bronzul de toamnă contrastează cu părul lui alb, pieptănat într-o parte. Ochii mici și vii au un neastâmpăr de viață înfometată a pădurii. A fost pe rând muzician, handbalist de performanță, antrenor, soț și tată a două fete, care azi locuiesc în străinătate. A fost emigrant. A fost călător. A fost, în cuvintele lui, „fotograf de buruieni pe șase continente”. (...). Acum trăiește singur. Face naveta între cele două locuințe ale sale: Carei și Ravensburg, Germania. (...). Cetățean universal, visează încă să plece departe, deși soția lui, fostă atletă și companionul său perfect de drum, a părăsit lumea asta pe neașteptate [1] .*

Parcursând articolul lui V. Bojan, ai senzația că i-ai însoțit pe cei doi, în cele două zile cât a durat întâlnirea lor. Astfel am reușit să ne apropiem mai mult și să-l cunoaștem mai bine pe Omul Carol Karácsonyi. Așadar, să mergem mai departe...

Originile familiei mele? Armenești, germane, maghiare, amestecate. Tata a fost inginer-șef al orașului, doctor în drept, vorbea șapte limbi. Mama era dintr-un sat care acum se află în Ucraina. Dar care, pe rând, a fost parte din Cehoslovacia, Ungaria, URSS și România. Erau acolo oameni bătrâni care, deși nu ieșiseră niciodată din satul lor, fuseseră fără să vrea, în cinci țări. Iată cât de absurdă e istoria asta, cu imperii și războaie care zăpăcesc oamenii. În drum spre primărie, unde fusese chemat ca specialist, în legătură cu plantarea unei păduri, Karácsonyi spune cu regret: „Cândva, pe aici, prin pustietatea asta de câmpie, care se întinde cât vezi cu ochii, existau șapte păduri însumând cam 180 de hectare. Azi nu mai există nici una”. Cât despre pădurea ce urma să fie plantată, specialistul spune: „Important e să planteze doar ce a fost deja, potrivit arhivelor, fiindcă solul e același, gata adaptat. Să nu vină cu fantezii gen palmieri...” (...). Am o căsuță mică la marginea orașului, unde are mai toată lumea, în zona periferică numită Grădina Viilor. Am plantat o livadă mică. Merg periodic acolo și mai vin fetele mele vara, cu nepoții. Frumusețea cu o livadă plantată la apusul vieții e că nu știi cine se va bucura de roadele ei. Dar asta nu te împiedică să o sădești, să o îngrijești și, gata, ajunge [1].

Ascultând explicațiile botanistului Karácsonyi, ajungem și la Rezervația naturală Foieni, acolo unde „vânturile au creat niște dune unice. (...) un soi de nisipuri continentale, combinate cu sărături de tip panonic, cu mlaștini și banchize. E o raritate povestea asta” (...). *Am studiat zona asta*

vreme de 50 de ani și o văd cum se schimbă în rău – și nu din cauza încălzirii globale. Dușmanul numărul unu al naturii rămâne omul. Defrișează, distruge, otrăvește solul cu pesticide. (...) au cumpărat pământ, au nivelat totul cu buldozerele, fără să le pese că vânturile și natura au creat aici un areal unic în zece mii de ani [1].

„Un oraș cu un castel renovat ca la carte e un oraș salvat. Are în jur de 40.000 de vizitatori și o medie anuală de 120 de evenimente. Plus expoziții și concerte”, comentează în articolul său, V. Bojan „povestitorul-călător”, după cum singur se intitulează. Suntem acum în interiorul castelului, așa cum fusesem în urmă cu câteva zeci de ani. În locul amintirilor noastre, prea vechi, vă redăm descrierea sumară și plastică, făcută de Bojan, în urmă cu doar câțiva ani! După o plimbare prin tot castelul, presărată cu amintiri de dinainte de '90, dr. Karácsonyi, însoțit de reporter, urcă pe o scară metalică în spirală, ajunge pe terasă, iar de acolo coboară *în sala în care e depozitată mai toată munca lui începând cu 1969. (...) Camera întregă e ticsită de dulapuri pline cu ierbare, sertare, fosile, pietre, minerale, ouă de tot soiul de zburătoare, toate așteptând un destin, cine știe, poate o colecție-expoziție permanentă. Într-un dulap cu vitrină e o întreagă menajerie de animale și păsări împăiate⁵, ușor atacate de molii. Pe un dulap, un lup împăiat a ajuns în pragul năpârlirii. Domnul K deschide un sertar. Înăuntru sunt cutii de pânză frumos stivuite. Pe ele o etichetă mare – Herbarul Muzeului Orășenesc Carei, urmată de un număr de ordine. În cutii, plicuri nenumărate. Deschide ceremonios unul ce conține un fragment de mușchi, cu denumirea în latină și număr de inventar. Apoi, îi însoțim pe cei doi în parcul dendrologic, întins pe 10 hectare. „Uneori, mângâie scoarța copacilor. Sunt, toți, prietenii lui, cam 1400 de arbori, unii seculari, din vreo 200 de specii”. Cu toată modestia sa, dr. Karácsonyi povestește reporterului despre momentele dramatice petrecute pe la începutul anilor '80, când autoritățile de atunci erau puse pe tăieri și modificări. „M-am aprins și mi-am zis: peste cadavrul meu! Am apărât povestea asta cu toate mijloacele și cunoștințele mele până când, în 1982, parcul castelului a fost declarat arie protejată. E una dintre marile satisfacții neștiute ale vieții mele” [1].*

La sfârșitul întâlnirii, Voicu Bojan îl roagă pe dr. Karácsonyi „să rememoreze clipe memorabile, regrete mari, bucurii mărunte”, dar „Karácsonyi o ține una și bună, că viața lui nu merită atenție”. Spre

⁵ Termenul popular de animale „împăiate” a fost de mult înlocuit cu animale „naturalizate”, deoarece tehnicile moderne de taxidermie nu folosesc niciodată paie!

bucuria reporterului (și a noastră!) botanistul se hotărăște totuși să spună câteva din gândurile sale:

E important ca în viață să nu ai regrete mari. Eu n-am. Am trăit intens și deloc plictisitor, date fiind condițiile istorice. Am avut mereu un soi de mobilitate mintală. Și o împăcare că fac ce trebuie. Am visat te miri ce și am turnat pasiune în visurile alea, așa cum au fost ele poate mici, privite din afară. De exemplu, zeci de ani am visat să călătoresc și n-am putut. A trebuit să devin emigrant lucrând ani și ani câte 10–12 ore zilnic, chiar și sâmbăta, pentru ca să-mi pot permite așa ceva. Dar și când am reușit, ce satisfacție! Inima mi-a rămas și acum undeva în insulele Seychelles. Viața e o alegere. Decât să fiu azi un bogat trist, mai bine mă uit la niște poze și îmi amintesc o sumedenie de locuri incredibile din lumea asta. Ce m-a ținut în viață? Lucrările științifice care presupuneau muncă de teren, chestie azi cam ieșită din modă. Umblam zi de zi cu merinde simple în rucsac: pită, roșii, slănă, țuică. Acum am lăsat-o mai moale, dar ar trebui să reiau cumva. Am un coleg cu 10 ani mai în vârstă, care încă umblă pe coclauri după plante. E un exemplu pentru mine. Se referea desigur la dr. Gavril Negrean, bunul său prieten și colaborator, care în 2022, pe 30 august, împlinește venerabila vârstă de 90 de ani și continuă să facă cercetări și să scrie cărți! Sunt mulțumit că am bătut Sălajul la pas, cu nasul în pământ, după te miri ce plante. Sunt mulțumit că am reușit o inventariere aproape completă a unei lumi nebăgate în seamă. Am lăsat niște urme. Ce se va petrece cu ele de acum încolo nu mai e treaba mea. (...) Cam așa sunt, un om simplu chemat să pună niște ierburi în ordine. Îmi ajunge [1].

Lista cărților publicate, așa cum apare în *Memoriu de activitate didactică și științifică* (completată)

- *Flora și vegetația județului Satu Mare*, Edit. Muz. Sătmărean, Satu Mare, 1995 – Lucrare distinsă cu Premiul Academiei Române.
- *Az Ecsedi-láp. Mult és jelen*, (*Mlaștina Eceda. Trecut și prezent*) WWW Crest, Master Druck, Târgu Mureș, 2002 (în colab.)
- *Flora și fauna Văii Erului (înainte și după asanare)*, (coautor G. Ardelean), Ed. Bion, Satu Mare, 2002, pp. 1–675.
- *Flora și fauna Ecedei. De la mlaștină la câmpie* (coautor G. Ardelean), Edit. Daya, Satu Mare, 2003, pp. 1–238.
- *A hajdani Ecsedi-láp és az Ecsedi síkság*, (*Fosta mlaștină Eceda și câmpia Ecedei*) (coautor G. Ardelean), Edit. Daya, Satu Mare, 2003, pp. 1–237.
- *Flora, vegetația, fauna și ecologia nisipurilor din nord-vestul României* (coautor G. Ardelean), Edit. Daya, Satu Mare, 2005, pp. 1–732.

- *O istorie a cercetării florei Pământului*, (în colab. cu A. Ardelean și G. Ardelean), Edit. Daya, Satu Mare, 2006, pp. 1–181.
- *Din flora exotică a celor șase continente*, Atlas, Edit. Profundis, Cluj-Napoca, 2007, pp. 1–945.
- *Împreună pentru reabilitarea Văii Ierului. Studiu al florei, vegetației, faunei și ecologiei zonelor mlăștinoase de pe Ier*, (coautor), Edit. Daya, Satu Mare, 2008, pp. 1–312.
- *Rezervațiile naturale sătmărene de pe nisipurile din nord-vestul României – Studiu botanic, faunistic și ecologic*, (coautor G. Ardelean), Edit. Daya, Satu Mare, 2008, pp. 1–231.
- *Üzennek a pálmák Nagykaroyba (Călătoriile unui naturalist pe șase continente)*, Zaláu, Ed. I – 2007, Ed. II – 2008.
- *Scurt istoric al Muzeului Municipal din Carei*, Zaláu, 2008 (în colab.).
- *Arii naturale de interes conservativ din Oaș și zonele învecinate*, Edit. Daya, Satu Mare, 2009 (în colab.).
- *Zonele umede. Abordare ecologică*, Edit. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2009 (în colab.).
- *Conservarea biodiversității și ocrotirea naturii*, Edit. Daya, Satu Mare, 2010 (în colab. cu G. Ardelean).
- *Méta-túra, XVI, 2011.28.V. – 4.VI., f.1.* (Vácrátót), 2011 (red. în colab. cu acad. T. Pócs, Zs. Molnár).
- *Flora și vegetația Dealurilor Tășnadului și a colinelor marginale*, „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2011.
- *Survey of natural resources in the flood areas of the Tisza’s tributaries for sustainable landscape usage*, „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2012. (în colab. Lenti I., Ardelean G.)
- Divéky FERENC (1848-1869) SZATMÁRI BOTANIKUS MUNKÁSSÁGA (Activitatea botanistului sătmărean Divéky Ferenc (1848–1869)), Zaláu, 2014, pp. 1–214.
- *Patrimoniul natural al județului Sălaj vol. I. Flora micobiota și vegetația*, Satu Mare, 2017 (coautor) 1–1319 p. (în colab. cu G. Negrean și P. Szatmári).
- *Două sute de ani de tipografie la Carei (A nagykarolyi nyomdászat kétszáz éve)*. Carei, 2021.

Lista țărilor în care Carol Paul Karácsonyi a făcut fotografii documentare:

- 1995 – Insula Creta; • 1997 – Republica Dominicană; Kenya; • 1998 – Thailanda; • 1999 – Singapore; Indonezia – Insula Bali; Australia;

Noua Zeelandă; Insulele Fiji – Insula Vitu-Levu; SUA – California; • 2000 – Mauritius; • 2001 – Tunisia; Kenya; Tanzania – Insula Zanzibar; Insulele Comore – Insula Mayotte; Madagascar – Insula Nosy-Bé; Insulele Seychelle – Insulele: La Digue, Praslin, Mahé; • 2002 – Venezuela – Insula Margareta; Insulele Canare – Insula Gran Canaria; • 2003 – Egipt – Valea Nilului, Deșertul Arabiei; • 2004 – Brazilia; • 2005 – Insulele Canare – Insula Tenerife; • 2006 – Costa Rica (Cuba); • 2007 – Republica Dominicană; British Virgin Inslands – Insula Virgin Gorda; Saint Marteen; Guadeloupe; Saint Vincent; Trinidad-Tobago – Insula Tobago; Venezuela – Insula Margareta: La Guaira; Antilele Olandeze – Curacao, Aruba; • 2008 – Africa de Sud, Swaziland, Lesotho; • 2010 – Jamaica; • 2013 – Sri Lanka; • 2018 – Vietnam, Laos, Cambodja; • 2022 – Maroc.

Mulțumiri

Mulțumirile noastre dlui dr. Gavril Aurel Negrean, pentru amabilitatea și promptitudinea cu care ne-a sprijinit în completarea datelor despre dr. Carol Karácsonyi, precum și pentru frumoasele amintiri legate de colaboratorul și prietenul domniei sale. „La mulți ani dle dr. Negrean, pentru 30 august 2022, când împliniți frumoasa vârstă de 90 de ani!” Mulțumim colegii muzeograf Rodica Serafim, entomolog-coleopterolog, pentru contribuția la realizarea textului și ilustrației articolului nostru. Mulțumim colegului muzeograf, dr. Corneliu Pârvu, entomolog-dipterolog, pentru ajutorul bibliografic pe care s-a oferit să ni-l acorde.

Bibliografie:

- [1] Bojan, V., *Discretul domn K, omul fără regrete*. <http://pressone.ro>>discretul-domn-K-omul-fara-regrete, 7 martie 2019.
- [2] Karácsonyi, C. P., *Flora și vegetația județului Satu Mare*, Edit. Muz. Sătmărean, Satu Mare, 1995 (Lucrare distinsă cu Premiul „Emanoil Teodorescu” al Academiei Române pe anul 1997).
- [3] Karácsonyi, C. P., *Din flora exotică a celor șase continente*, Atlas, Edit. Profundis, Cluj-Napoca, 2007, pp. 1–945.
- [4] Karácsonyi, C. P., *Flora și vegetația Dealurilor Tășnadului și a colinelor marginale*, „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2011.
- [5] Karácsonyi, C. P., *Memoriu de activitate didactică și științifică – Dr. Karácsonyi Carol Paul – biolog, muzeograf, cercetător*. Satu Mare, 11 iulie 2013.

- [6] ***, *Pentru Karacsony Karol, pasiunea nu este supusă banului* – <http://www.buletindecarei.ro>, 24 martie 2012.
- [7] ***, *Cărțile lui Carol Karácsonyi au ajuns pe rafturile Bibliotecii Județene Satu Mare*, Sătmăreanul, 11 iulie 2013.
- [8] ***, *Muzeul Municipiului Carei*, <http://www.muzeusm.ro>.